

خبر آخر

تحریم در واکنش به ساقط کردن پهباد

● شب گذشته به وقت تهران، دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، با امضای یک فرمان اجرایی، تحریم‌های تازه‌ای علیه ایران وضع کرد. این تحریم‌ها در واکنش به ساقط‌شدن پهباد آمریکایی در آسمان ایران وضع شده‌اند. به گزارش سی‌ان‌بی‌سی این تحریم‌ها بناسنت شخص مقام معظم رهبری و دفتر رهبری را «از دسترسی به منابع مالی کلیدی» محروم کنند. برخی منابع خبری گفته‌اند محمدجواد ظریف نیز به زودی در لیست تحریم‌های آمریکا قرار می‌گیرد. مونچین، وزیر خزانه‌داری آمریکا گفته سه نفر از سرداران سپاه نیز در فهرست تحریم‌شدگان هستند؛ تنگسیری، حاجی‌زاده، خاکپور. همچنین ۵ فرمانده دریایی هم تحریم شده‌اند. مونچین ادامه داد: در ادامه هفته، محمدجواد ظریف، وزیر خارجه ایران نیز مشمول تحریم خواهد شد. او همچنین درباره صحبت‌های ترامپ مبنی بر اشتباهی ساقط‌شدن پهباد گفت: کسانی که مسئول زنجیره فرماندهی هستند و تهدید کرده‌اند، تحریم شده‌اند، چه از این ماجرا خبر داشتند یا نه. او درباره همراهی متحدان آمریکا با این تحریم‌ها گفت به طور مشخص در این‌باره با آنها صحبتی نشده است.

روز گذشته انگلیس، آلمان و فرانسه با ارسال یادداشتی، به طور رسمی به ایران هشدار داده‌اند که در صورت توقف تعهدات برجامی تهران، جمهوری اسلامی با عواقب این‌ عمل روبرو خواهد شد.

یادداشت

چرا جنگ محتمل نیست

سیدمحمدهادی موسوی . فعال سیاسی

● در ماه‌های اخیر، تهدیدات نظامی ایران و آمریکا به‌طرز کم‌سابقه‌های افزایش یافت؛ اما به‌نگاه، لحن مقامات سیاسی و نظامی طرفین تغییر کرد و اعلام کردند در پی جنگ نیستند، بااین‌حال خلیج فارس آستان حوادث غیرمتربقه است، به‌نحوی‌که روی کاغذ امکان وقوع درگیری وجود دارد. در این یادداشت می‌کوشیم به این پرسش پاسخ دهیم که چرا جنگ آمریکا با ایران محتمل به نظر نمی‌رسد؟
اولا براساس برخی اخبار آرایش نظامی ایران و بازوهای منطقه‌ای‌اش به‌ویژه در کشور عراق، تغییر کمی و کیفی یافته است. دولتمردان آمریکایی پس از دریافت این اطلاعات، متوجه شدند نه‌تنها جنگ با ایران که حتی تهدید به جنگ نیز تبعات زیادی برای آنها و شرکای منطقه‌ای آمریکا دارد. از نظر ترامپ هرگونه خلل در تولید نفت منطقه، تبعات اقتصادی و تجاری زیادی برای آمریکا در پی خواهد داشت، ازاین‌رو این کشور صرفا با کسبل تجهیزات جدید نظامی وجهه خود در مواجهه با ایران را حفظ کرده، ولی اراده جدی برای تقابل نظامی نداشته و نخواهد داشت، مگر آنکه شخص ثالثی این وضعیت را به سمت جنگ سوق دهد.
ثانیا حاکمیت آمریکا پس از جنگ اول خلیج فارس، امنیت کشورهای حاشیه خلیج فارس را به خود وابسته کرده و هرساله میلیاردها دلار بابت این موضوع از این کشورها درآمد دارد. این پیام به آمریکا مخابره شده، چنان‌چه جنگی رخ بدهد، تقریبا تمام تأسیسات اقتصادی و نفتی کشورهای حاشیه خلیج فارس، آسیب جدی خواهند دید و ارتش آمریکا هرقدر تلاش کند نمی‌تواند کشورهای تحت حمایت خود را از خسارات حمله تلافی‌جویانه ایران در امان نگه دارد. در این صورت، پرستی جدی برای حاکمان و مردم این کشورها به وجود خواهد آمد که چرا ما باید میلیاردها دلار هزینه بدهیم، اما در نهایت در جریان یک جنگ، متحمل خسارات فراوان شویم. جنگ، قطعا به وجهه پازدارندگی نظامی آمریکا در منطقه خدشه وارد خواهد کرد؛ بنابراین از نظر آمریکا وضعیت فعلی، یعنی گسترش سایه جنگ، بهترین موقعیت برای تضعیف ایران و دوشیدن گاوهای شیرده منطقه است.
ثالثا ترامپ برعکس رؤسای جمهور سلف خود، آرمان‌گرا و در پی صادرات دموکراسی با موشک نیست و مانند بیشتر تجار، از بی‌ثباتی و هرج‌ومرج واهمه دارد. ترامپ فقط تجارت می‌داند؛ بنابراین برخلاف شاخ‌وشانه‌کشیدن‌های ظاهری، به‌شدت از جنگ هراسان است. رابعا ترامپ مرد عمل به وعده‌هاست؛ یکی از وعده‌های بزرگ او، پرهیز از جنگ و تمرکز بر آمریکا بوده است. برخلاف بسیاری از اقتصاددان‌ها و سیاست‌مداران آمریکایی، از نظر ترامپ، جنگ، بدترین اتفاق ممکن برای اقتصاد آمریکاست. ترامپ از دیدگاه خود اقتصاد این کشور را از باتلاق بیرون کشیده و تمایل دارد شاخص‌های اقتصادی دوران خود را در تاریخ ماندگار کند. او ترجیح می‌دهد با سیاست توأمان «پرهیز از جنگ- گسترش سایه جنگ»، اقتصاد این کشور را هم با باز شوک ناشی از جنگ مصون نگه دارد و هم بازار مناسبی برای اقتصاد وابسته به صنعت نظامی آمریکا در منطقه فراهم کند تا همچنان بهترین رئیس‌جمهور آمریکا باقی بماند. غیرمحتمل‌بودن جنگ، شاید خبر خوبی باشد؛ اما تأثیرات مخرب آن بر اقتصاد به‌مراتب بیش از جنگ است!

روح‌اله نغعی؛ مسیر پر فراز و فرود تنش‌ها بین ایران و آمریکا در دوران ترامپ، ظاهرا وارد پیچ تازه‌ای شده است. روز گذشته برابان هوک، رئیس «گروه اقدام ایران» در وزارت امور خارجه آمریکا و شخص دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری این کشور، مواضع تازه‌ای داشتند که در تناقض با مواضع پیشین مقامات این کشور بود. هم‌زمان اما صحبت‌های جان بولتون، مشاور امنیت ملی رئیس‌جمهور و مایک پمپئو، وزیر خارجه این کشور که در خاورمیانه به‌سسر می‌روند، بر سیاق گذشته است و در کنار شایعه‌هایی مبنی بر تحریم اینستکس، ضدونقیض‌بودن مواضع و ادامه تضادهای درونی کاخ سفید را نشان می‌دهد.
باین‌حال مواضع هوک و ترامپ در کنار صحبت‌های سفیر ایران در ژاپن و دیگر حوادث اخیر، خیز از آغاز فصل تازه‌ای در این زمینه می‌دهند.

برابان هوک: تهران خواهان توافق باشد. آماده برقراری روابط دیپلماتیک هستیم

هوک در صحبت‌های تازه خود، در کنار اتهام‌ها و انتقادها همیشگی علیه ایران، مدعی شد ایران منزوی شده است؛ اما نکته تازه‌ای نیز در صحبت‌هایش بود. به گزارش ایسنا، هوک با بیان اینکه رئیس‌جمهور آمریکا بسیار خواهان مذاکره با ایران است، گفت: «واشنگتن آماده است روابط دیپلماتیک با تهران را بازگرداند و تحریم‌ها علیه ایران را لغو کند؛ به شرط آنکه تهران خواهان توافق باشد. ما دنبال توافقی با ایران هستیم که برنامه هسته‌ای، موشکی و سیاست‌های منطقه‌ای تهران را شامل شود». هوک هم‌زمان وجود هرگونه کانال پشت پرده با تهران را رد کرد. صحبت از «بازگرداندن روابط دیپلماتیک» با ایران، در مواضع خارجی دولت ترامپ اتفاق مهمی به حساب می‌آید؛ به‌ویژه وقتی در کنار صحبت‌های تازه‌ی بی و بی‌سابقه رئیس‌جمهور درباره تنگه هرمز بررسی شود.

ترامپ: ما چرا باید نگران تنگه هرمز باشیم

در همین رابطه، رئیس‌جمهوری آمریکا نیز در توییتی مسئله تنگه هرمز را برای آمریکا بی‌اهمیت خواند. در صحبت‌های بی‌سابقه ترامپ دراین‌باره، او در اصل حضور آمریکا در این منطقه نیز تشکیک کرده است: «چین ۹۱ درصد از نفتش را از این تنگه [هرمز] می‌گیرد، زاین ۶۲ درصد و بسیاری کشورهای دیگر نیز همین‌طور؛ پس چرا ما داریم بدون هیچ سودی برای کشورهای دیگر از مسیرهای کشتی‌رانی حفاظت می‌کنیم. همه این کشورها باید از کشتی‌های خودشان در سفری که همیشه خطرناک بوده است، حفاظت کنند». او ادامه داد: «ما حتی لازم نیست آنجا باشیم؛ از این لحاظ که ایالات متحده به‌تازگی تبدیل به بزرگ‌ترین تولیدکننده انرژی در سراسر جهان با فاصله شد؛ درخواست ایالات متحده از ایران بسیار ساده است؛ سلاح هسته‌ای نباشد و تأمین مالی بیشتر تور هم نباشد».

وال استریت‌ژورنال: احتمالا اینستکس نیز تحریم می‌شود

هم‌زمان با این موضع‌گیری‌ها، خبر می‌رسد در جدید تحریم‌های آمریکا علیه ایران ممکن است شامل یک گزینه مهم باشد. وال‌استریت‌ژورنال به نقل از «منبعی آگاه» خبر داد احتمال دارد در تحریم‌های جدیدی که آمریکا علیه ایران منتشر می‌کند، اینستکس نیز تحریم شود. این گزارش جزئیات بیشتری نداشته است. این خبر در حالی منتشر می‌شود که از نگاه برخی تحلیلگران، آمریکا دیگر گزینه‌های زیادی برای افزون‌دن به فهرست تحریم‌های ایران ندارد. در همین رابطه، بلومبرگ در تحلیلی نوشته است: «چیز زیادی برای هدف‌گیری

سیاست

نرمش متناقض کاخ سفید

هوک: آماده برقراری روابط دیپلماتیک هستیم

عکس: GettyImages

از سوی ایالات متحده» برای تحریم وجود ندارد؛ چون اکثر بخش‌های اقتصادی ایران مشمول «مجازات‌های قبلی» شده‌اند.

دیدار پمپئو با حاکمان عربستان سعودی و امارات متحده عربی

هم‌زمان با انتشار اخبار تحریم‌های جدید و یک روز بعد از دیدار جان بولتون، مشاور امنیت ملی رئیس‌جمهور آمریکا، با بنیامین نتانیا‌هو، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی، مایک پمپئو، وزیر امور خارجه ایالات متحده، برای هماهنگی مواضع و برنامه‌ها علیه ایران به عربستان سعودی سفر کرد و به دیدار ملک‌سلمان، پادشاه این کشور و محمد بن‌سلمان، ولیعهد و حاکم دوفاکتوری عربستان رفت. به گزارش گاردین، در این دیدار ملک‌سلمان پمپئو را «دوستی عزیز» خواند. پمپئو بعد از این دیدار، عربستان را به مقصد امارات متحده عربی، دیگر متحد ضدایرانی آمریکا ترک کرد. او هنگام عزیمت گفت عربستان و امارات، متحدان مهمی در مقابل چالش ایران هستند؛ «با آنها درباره این گفت‌وگو می‌کنیم که چطور تضمین کنیم به لحاظ راهبردی هماهنگ باشیم و اینکه چطور می‌توانیم ائتلافی جهانی شکل دهیم». او بار دیگر پیشنهاد ترامپ برای گفت‌وگو با ایران را تکرار کرد. ایلنا از فرانس ۲۴ نقل می‌کند عادل الجبیر، وزیر مشاور امور خارجی دولت عربستان، ضمن تأکید بر «تلاش همه» در پیشگیری از جنگ، گفت: «ایجاد تنش همیشه از سوی ایران صورت می‌گیرد». او تأکید کرد: «از تحریم‌های آمریکا علیه ایران حمایت می‌کنیم».

آلمان: هدف ما همچنان کاهش تنش است

واکنش‌های مقامات آلمان به مواضع آمریکایی‌ها چندان نشانی از همراهی در خود ندارد. به گزارش آوسشیتدپرس، کریستوفر برگر، سخنگوی وزارت خارجه آلمان واکنش سردی به صحبت‌های پمپئو درباره «ائتلاف جهانی» علیه ایران نشان داد و گفت «از طریق رسانه‌ها» از حرف‌های پمپئو خبردار شده است. برگر افزود: «هدف اصلی کاهش تنش در این وضعیت جدی است و همین می‌ماند». هایکو ماس، وزیر امور خارجه آلمان در گفت‌وگو با شبکه آلمانی زد.دی.اف بار دیگر از آمادگی اینستکس گفت و وعده استفاده از آن به زودی را داد: «اینستکس آماده است و به زودی اولین مبادله از طریق آن اجرایی می‌شود». به گزارش ایلنا او البته به مانع آمریکا بر سر راه این ابزار هم اشاره کرد: «اینستکس قابلیت اجرای مبادلات بین‌المللی را هم دارد، اما شرکت‌ها باید در این مورد تصمیم بگیرند. در واقع شرایط برای شرکت‌ها سخت است و این موضوع نتیجه فشار حادکنری آمریکا بر ایران است». ماس همچنین به تنش‌ها بین ایالات متحده و ایران اشاره کرد و مانند برخی از دیگر

رهبران جهانی، خواستار مهار روند افزایش تنش‌ها شد. پیش‌تر ترامپ گفته بود موضع اروپایی‌ها در قبال ایران برایش بی‌اهمیت است. او در گفت‌وگو با ان‌بی‌سی گفته بود: «روپایی‌ها برابیم مهم نیستند. آنها می‌روند و [در ایران] کلی پول در می‌آورند... در فرانسه دارند به ایران ماشین می‌فروشند. کارهای دیگری می‌کنند». او گفت آمریکا با اتحادیه اروپا بسیار خوب بوده است و اروپایی‌های «مدت‌هاست دارند از ما سواستفاده می‌کنند».

نماینده روسیه در سازمان ملل: در مقابل تحریم‌ها از ایران حمایت می‌کنیم

«میخایل اولیانوف» نماینده دائم روسیه در سازمان‌های بین‌المللی در مورد تحریم‌های جدید آمریکا علیه ایران گفت: «تحریم‌های جدید علیه ایران به زودی اعلام می‌شوند. آمریکا از درک این موضوع عاجز است که چنین تصمیماتی برجام را با خطر بزرگی روبه‌رو می‌کند. ما حمایت خود را از ایران در مقابل تحریم‌های آمریکا اعلام می‌کنیم». به گزارش ایلنا به نقل از تاس، وی افزود: «آمریکا در حال خارج‌کردن ایران از توافق هسته‌ای است و این راهکار بسیار غیرمسئولانه است».

بریتانیا: حمایت هم‌زمان از برجام و آمریکا

در دولت در آستانه خروج بریتانیا، نخست‌وزیر و وزیر خارجه مواضعی نه‌چندان همخوان اتخاذ کرده‌اند. از سویی به گزارش ایلنا به نقل از اسکای‌نیوز، «ترزا می»، نخست‌وزیر گفت: «تمام تلاش ما این است که از طریق دیپلماسی به موضوع ایران رسیدگی کنیم». او از خواست کشورش برای ماندن در برجام گفت اما هم‌زمان تأکید کرد اگر ایران همکاری نکند، «گزینه‌های دیگری در دسترس» هستند. از طرف دیگر اما به گزارش ایلنا به نقل از دلیلی‌اکسپرس، «جرمی هانت»، وزیر امور خارجه انگلستان در تازه‌ترین اظهارات خود مدعی شد: «ما از آمریکا حمایت خواهیم کرد اما در عین حال هر احتمالی برای آغاز حمله نظامی علیه کشورهاى دیگر را به طور کامل بررسی می‌کنیم». او البته از تنش‌ها ابراز نگرانی کرد و از تلاش برای کاهش آنها گفت. جرمی هانت رقیب اصلی بوریس جانسون در آخرین دور انتخاب جانشین ترزا می در حزب محافظه‌کار، برای نخست‌وزیری است. یک روز پیش‌تر معاون وزیر خارجه بریتانیا در امور خاورمیانه در تهران در جریان جدیت ایران بر سر کاهش تعهدات هسته‌ای در موعد پیش‌رو قرار گرفته بود.

سفیر ایران در ژاپن: از ابتکار شینزو آبه حمایت می‌کنیم

بالاخره در همین رابطه یک مقام دیپلماتیک ایرانی نیز بار دیگر بر آمادگی ایران برای تنش‌زدایی و دیپلماسی تأکید کرد. به گزارش ایرنا، «مرتضی رحمانی‌موحد» سفیر جمهوری اسلامی ایران در ژاپن در کنفرانسی خبری در جمع خبرنگاران ژاپنی در توکیو با تأکید بر اینکه «جامعه بین‌المللی باید از طریق اجماع‌سازی و مقاومت برای تنش‌زدایی در منطقه و مقابله با اقدامات نظامی آمریکا اقدام کند، گفت که تهران آمادگی دارد از ابتکار «شینزو آبه» نخست‌وزیر ژاپن در جهت حفظ صلح و ثبات منطقه حمایت جدی کند. با توجه به تلاطمات لحظه‌ای در کاخ سفید و تناقض مواضع تیم سیاست خارجی ترامپ با خودش، لازم است تحولات و صحبت‌ها را با میزانی از تردید در نظر گرفت اما به نظر می‌رسد تحلیل‌هایی که پیش‌بینی کرده بودند بعد از ماجرای ساقط‌شدن پهباد روند وقایع به سمت کاهش تنش می‌رود، در حال نزدیک‌شدن به حقیقت هستند.

ادامه از صفحه ۶

دیپلماسی سخت

برای مثال اکنون که شرایط با دیپلماسی فاعلانه ایران و رخداد پهپاد به سود ایران تفاوت شگرفی کرده است، شاید بتوان به گزینه جدی‌گرفتن میانجی و نوعی رابطه غیرمستقیم در شرایطی که ایران از موضع برتر در آن وارد شده است، فکر کرد. به طوری که حتی شاید بتوان از خلال تحمیل آنچه مذاکره‌ناکردنی است و ارائه امتیازاتی که صرفا برای امتیازسازی جمع‌آوری شده‌اند فشارها را از سر کشور برداشت. اگر قرار است ایران میانجیان را برای کاهش تنش در منطقه از یک سو و کاهش فشار بر ایران از سوی دیگر بپذیرد، ابتدا بهتر است هم در وجه عمومی و هم بیشتر خصوصی به اقلی از نتایج دست یافته باشد. چراکه رفت‌وآمد میانجیان ناکام در بلندمدت، ایران را به جای آمریکا در موقعیت انزوا قرار خواهد داد.

هدف را در میانه راه کم نکند (ازبین‌بردن فشار تحریم و تهدید). نباید احوانا با تکلیوی دیگرانی مانند اروپاییان مدام سطح توقعات خود را بالا برد. چراکه حفظ روابط و همراه‌استادکردن منافع ایران و اروپا با یکدیگر از جمله مواردی است که آسان به دست نیامده.

اگرکنش‌های ایران برای بالابردن هزینه ترامپ در خروج از برجام از حد معینی فراتر رود به سود ترامپ خواهد بود که پاسخ ایران را به زبان سخت دهد. چراکه در غیر این صورت او نیز نخواهد توانست در مقابل استدلالات خط جنک و نیز احیاناً بخشی از افکار عمومی بسیج‌شده‌شان که او را به برخورد نظامی با ایران ترغیب می‌کند دوام آورد و شاید از آن نقطه به بعد او موفقیت خود در انتخابات را در گرو این مواجهه تشخیص دهد.

بنابراین و با استدلالی که در صدر اشاره شد، در شرایط حاضر ایران برای هرگونه تعامل (حتی غیرمستقیم) دست بالاتر را دارد. پس با تفکر واقع‌گرایانه باید به موضوع پرداخت و تصمیم را طوری گرفت که با گذر زمان از مشروعیت‌زدایی چهره کشور و تعبیر آن به «عدم همکاری» جلوگیری کرد. باید برای هر دیالوگی امتیازهایی ساخته شود که بهترین آنها بنا بر هر علتی امروز در دستان ماست.

♦دانش‌آموخته دکتری فلسفه سیاسی دانشگاه تهران

آسیاتل تلفن ثابت نسل نو

امکان مکالمه توسط تلفن همراه

asiatech

1544

asiatech.ir

نگاه بیرون

مدل یک توافق جدید بین ایران و آمریکا

سوزان رایس . مشاور امنیت ملی دولت اوباما

اگر اظهارات رئیس‌جمهوری

آمریکا را بساور کنیم،

اززبابی‌مان این است که این کشور تنها ۱۰ دقیقه تا راه‌انداختن جنگ با ایران فاصله دامت. اشتباه نکنید.

این حمله اگر اتفاق می‌افتاد؛ حمله‌ای نبود که ایران را به درد بیاورد و او هم به راحتی آن را هضم می‌کرد. چنین حمله‌ای؛ تازه نقطه آغاز یک جنگ پرهزینه می‌شد که جان هزاران سربازوظیفه آمریکا در خلیج فارس را به خطر می‌انداخت. امنیت متحدان منطقه‌ای را مستقیما در معرض خطر قرار می‌داد. اقتصاد جهانی را به لزرزه درمی‌آورد به این دلیل که گلوگاه کشتی‌رانی از طریق «تنگه هرمز» را که آبراه حیاتی کشتی‌رانی است، خفه می‌کرد.

باید به صراحت اعلام کنیم این تصمیمی که در لحظات آخر گرفته شد، [منصرف‌شدن از حمله] صحیح و البته بهتر از هر جایگزین ممکن دیگری بوده اما خطر جنگ هنوز باقی است.

من به عنوان کسی که تجربه کارکردن در پست مشاور امنیت ملی را داشته‌ام و در بسیاری از تصمیم‌گیری‌ها راجع به اینکه آیا و زمانی باید از نیروی نظامی استفاده کرد، مشارکت داشته‌ام، با صراحت تمام و اطمینانی بیش از همیشه اعلام می‌کنم که فرایند تصمیم‌سازی در حوزه امنیت ملی ما به طرز خطرناکی ناکارآمد است....

به هر دلیل، ترامپ تصمیم گرفت به ایران حمله نکند. او اکنون می‌تواند این بحث را مطرح کند که حمله نکردت تا وارد بحث راه‌حل‌های دیپلماتیک شود. ایرانی‌ها هم ادعا می‌کنند که یک فروند هواپیمای حامل ۳۵ سرنشین را که سربازان وظیفه بوده‌اند، ساقط نکردند و به جای آن پهپاد را به زمین انداختند. هر دو طرف به برطرف‌شدن بحران کمک کردند و اجازه ندادند جنگ درگیرد، راست یا دروغ؛ به هر حال این رویداد کمک کرد تنش‌ها فرونشیند.

برای آنکه ثابت شود تنش‌ها فرو نشسته است؛ ترامپ لازم است با شفافیت و اراده‌ای غیرمتعارف وارد عمل شود. در این وادی عمل او لازم است هم‌زمان در چند زمینه اقدام کند.

نخست آنکه او باید مشاور غیرقابل کنترل امنیت ملی خود و تابع محض جنگ‌طلب او یعنی وزیر خارجه را به حاشیه براند.

دوم آنکه؛ رئیس‌جمهوری باید خطوط قرمزش برای یک اقدام نظامی علیه ایران را هم باریک کند و هم شفاف. او باید به وضوح مشخص کند که سه عامل است که پاسخ نظامی آمریکا را احراز می‌کند. این سه عامل عبارت است از: ۱- حمله به نیروهای نظامی آمریکا، ۲- حرکت ایران به سمت

ترجمه: ایرنا